

2023/2018(INI)

13.7.2023

PROIECT DE RAPORT

referitor la punerea în aplicare a programului „Corpul european de solidaritate”
2021-2027
(2023/2018(INI))

Comisia pentru cultură și educație

Raportoare: Michaela Šojdrová

Raportoare pentru aviz a comisiei asociate în conformitate cu articolul 57 din
Regulamentul de procedură:
Beata Kempa, Comisia pentru dezvoltare

CUPRINS

	Pagina
EXPUNERE DE MOTIVE – REZUMATUL FAPTELOR ȘI CONSTATĂRILOR.....	3
PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN.....	12
ANEXĂ: LISTA ENTITĂȚILOR SAU PERSOANELOR DE LA CARE RAPORTORUL A PRIMIT CONTRIBUȚII	18

EXPUNERE DE MOTIVE – REZUMATUL FAPTELOR ȘI CONSTATĂRILOR

1. Introducere

Prezentul raport examinează punerea în aplicare a programului „Corpul european de solidaritate” în actualul cadru financiar multianual (CFM) 2021-2027, acoperind perioada cuprinsă între 2021 și 2023. Corpul european de solidaritate a urmat programului „Serviciul european de voluntariat”, care a făcut parte din Erasmus+ până în 2018. Apoi, acesta a trecut printr-o perioadă-pilot de trei ani sub denumirea de „Corpul european de solidaritate” 2018-2020.

Actualul program de sine-stătător este un program emblematic al UE de voluntariat. Acesta servește drept punct unic de acces pentru activitățile de voluntariat destinate tinerilor din întreaga UE și de dincolo de frontierele acesteia și constituie o experiență fructuoasă în contextul învățării nonformale și informale.

Mai mult, programul a evoluat de la mobilitatea voluntarilor strict în scopul învățării la un program axat pe solidaritate și pe impactul asupra comunității. La urma urmei, voluntariatul este expresia solidarității și are beneficii clare pentru societate, participarea civică și cetățenia activă, dar reprezintă și o oportunitate pentru participanți de a-și dezvolta abilități și competențe pertinente.

În forma sa existentă, conform Regulamentului 2021/888: *„Programul vizează să le ofere tinerilor noi oportunități de a desfășura activități de voluntariat în domenii legate de solidaritate, precum și de a concepe și a elabora proiecte de solidaritate din proprie inițiativă. Respectivul oportunități contribuie la consolidarea dezvoltării personale, educaționale, sociale, civice și profesionale a tinerilor.”*

Prezentul raport surprinde procesul în desfășurare de punere în aplicare a obiectivelor și a activităților programului, evidențiind reușitele și posibilele lacune în oferirea de oportunități în materie de solidaritate tinerilor.

La 23 mai 2023, în cadrul lucrărilor la raportul referitor la punerea în aplicare, raportoarea a organizat o reuniune a părților interesate. În total, 11 părți interesate au oferit feedback, inclusiv agenții naționale (AN), organizații internaționale și ONG-uri. Pe lângă această reuniune, raportoarea a obținut mai multe declarații scrise din partea altor organizații implicate în program.

Raportoarea a folosit, de asemenea, un studiu al Serviciului de Cercetare al Parlamentului European (denumit în continuare „studiul EPRS”) și un studiu comandat de Departamentul tematic pentru politici structurale și de coeziune (denumit în continuare „studiul”), care evaluează punerea în aplicare timpurie a programului.

2. Contextul punerii în aplicare a programului

Adoptarea tardivă a CFM 2021-2027 și a Regulamentului de instituire a Programului „Corpul european de solidaritate” în mai 2021 a dus la unele întârzieri în punerea în aplicare, deoarece multe organizații nu au putut depune un proiect în cursul verii anului 2021. Mai mult, din cauza pandemiei de COVID-19, s-au amânat până în 2021 proiectele din 2019 și 2020 ale

multor organizații.

Într-adevăr, criza provocată de pandemia de COVID-19 a afectat aspectul legat de mobilitate al programului – unele activități au fost redirecționate către mediul online, dar a fost necesară anularea multor plasamente.

Valoarea adăugată și reziliența programului au fost demonstrate în pragul anului 2022, odată cu agresiunea militară rusă împotriva Ucrainei și afluxul rezultat de refugiați care au fugit din calea războiului. Corpul european de solidaritate și Erasmus+ au oferit oportunități de reorientare a activităților pentru a sprijini persoanele relocate din Ucraina. Corpul european de solidaritate a introdus o prioritate politică specială de a contribui la ajutorarea/acordarea de asistență refugiaților ucraineni. Acest lucru a permis proiectelor în derulare ale Corpului european de solidaritate (proiecte de voluntariat și proiecte de solidaritate) să își adapteze sfera de aplicare și activitățile, pe bază de voluntariat, la acest obiectiv. În plus, multe proiecte sprijinite au abordat o serie de evenimente meteorologice extreme și dezastre naturale pe tot parcursul anului 2021 și ulterior.

În ciuda obstacolelor, programul „Corpul european de solidaritate” s-a dovedit a fi o cale unică de acces pentru solidaritatea europeană și un instrument pentru construirea de comunități, deoarece mulți voluntari s-au alăturat activităților de voluntariat în timpul pandemiei sau pentru a-i ajuta pe refugiații ucraineni. Acest lucru nu face decât să confirme faptul că Corpul european de solidaritate este un program cu adevărat european care oferă o modalitate de a face față provocărilor actuale și de a răspunde crizelor.

3. Obiective și activități

Obiectivul general al programului este de a spori implicarea tinerilor și a organizațiilor în activități de solidaritate accesibile și de înaltă calitate, în primul rând activități de voluntariat, ca modalitate de consolidare a coeziunii, a solidarității, a democrației, a identității europene și a cetățeniei active în Uniune și în afara ei, oferind un răspuns la provocările societale și umanitare la nivel local, cu un accent deosebit pe promovarea dezvoltării durabile, a incluziunii sociale și a egalității de șanse.

Obiectivul specific al programului este de a le oferi tinerilor, inclusiv tinerilor cu mai puține posibilități, oportunități ușor accesibile de a se implica în activități de solidaritate care să producă schimbări societale benefice în Uniune și în afara ei, îmbunătățindu-le și validându-le totodată competențele în mod corespunzător și facilitându-le implicarea constantă în calitate de cetățeni activi.

În acest scop, programul introduce următoarele două componente:

- (a) „participarea tinerilor la activități de solidaritate”; și
- (b) „participarea tinerilor la activități de solidaritate pentru ajutor umanitar” („Corpul voluntar european de ajutor umanitar”).

Acțiunile din cadrul primei componente constau în proiecte de voluntariat, inclusiv echipe de voluntari în domenii cu prioritate mai mare, și în proiecte de solidaritate. Ambele componente au acțiuni comune constând în activități de networking (NET), precum și în măsuri de asigurare a calității și măsuri de sprijin.

Competența asupra celei de a doua componente îi revine Comisiei DEVE a Parlamentului

European, care și-a publicat avizul pe această temă.

Raportul descrie modul de îndeplinire a obiectivelor și de desfășurare a activităților. Evaluarea punerii în aplicare se bazează pe compararea obiectivelor programului și a rezultatelor obținute, utilizând, totodată, indicatori cantitativi și calitativi. Acești indicatori implică cifrele oficiale furnizate de Comisia Europeană (CE), în special de departamentele DG EAC și DG BUDG, rezultatele și evaluarea studiilor, precum și feedbackul oferit de diverse părți interesate.

4. Activități de solidaritate

Conform Situației performanței programului elaborată de departamentul DG BUDG, care acoperă perioada până la 31 ianuarie 2023, programul prevede oferirea de oportunități pentru cel puțin 185 755 de tineri în perioada 2021-2027. Acesta este totuși, un număr revizuit față de cele 270 000 de oportunități estimate în 2020 la începutul programului. Aproape 330 000 de tineri și-au exprimat interesul în primii doi ani. În ciuda complicațiilor inițiale și a crizelor ulterioare, în cadrul programului s-au aprobat cererile a peste 42 903 tineri în perioada 2021-2022, din cele aproape 80 000 de cereri depuse. Interesul tinerilor față de program este substanțial și în creștere.

Aproximativ 85 % dintre oportunitățile de voluntariat ale Corpului european de solidaritate reprezintă activități pe termen lung. Estimarea inițială a fost de 65 % pentru activități pe termen lung și de 35 % pentru activități pe termen scurt. Activitățile pe termen lung necesită mai multe resurse. Acest lucru explică, pe lângă inflație și nivelurile ridicate de participare a tinerilor cu mai puține oportunități, numărul relativ mai mic de participanți la activități pe termen scurt față de prognoza inițială.

În următoarele părți vom reflecta asupra acestei situații și a altor aspecte ale programului privind activitățile individuale ale programului, vizibilitatea și execuția bugetului. Fiecare parte oferă o prezentare descriptivă a realizărilor și a provocărilor care ar trebui abordate.

4.1. Voluntariat

Această acțiune se bucură în continuare de cea mai mare popularitate în rândul solicitanților, în perioada 2021-2022 aprobându-se cererile a 27 507 participanți.

Una dintre principalele priorități de politică este includerea tinerilor cu mai puține oportunități. În 2021, Comisia a adoptat un act de punere în aplicare care vizează o participare mai incluzivă și mai diversă la programele „Corpul european de solidaritate” și Erasmus+ pentru perioada 2021-2027. Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/1877 ar trebui să permită mai multor persoane să facă voluntariat în țara lor de reședință sau într-o altă țară, adresându-se unui număr tot mai mare de persoane cu mai puține oportunități.

Numărul total de participanți cu mai puține oportunități la proiectele aprobate în cadrul cererilor de propuneri din 2021/2022 a fost de 14 060, 8 622 constând în voluntariat individual și 5 438 în echipe de voluntari. Aceste cifre depășesc intenția inițială a dimensiunii incluzive a programului și demonstrează că programul este cu adevărat incluziv. În general, în anii 2021 și 2022, 35 % dintre participanți au fost tineri cu mai puține oportunități.

Ar trebui depuse mai multe eforturi pentru a spori caracterul incluziv al programului, ținând

seama de sugestii identificate în Recomandarea 2022/C 157/01 a Consiliului privind mobilitatea tinerilor voluntari în Uniunea Europeană.

Tinerii pot participa în oricâte echipe de voluntari doresc. Cu toate acestea, voluntariatul individual este limitat la maximum 12 luni. Ar trebui să se aibă în vedere o abordare mai flexibilă și mai incluzivă, cum ar fi o strategie în care participanții pot combina și corela țări, subiecte sau experiențe, în loc să se limiteze la o singură mobilitate pe termen lung. Această abordare incluzivă ar oferi mai multe oportunități celor care nu se pot implica pe o perioadă mai lungă de timp.

Organizațiile de trimitere (de sprijin) fac parte integrantă și joacă un rol fundamental în fazele de pregătire și de urmărire subsecventă. Ghidul programului definește rolul acestora după cum urmează: sprijinirea, pregătirea și/sau formarea participanților înainte de plecare, medierea între aceștia și organizațiile gazdă și/sau acordarea de sprijin participanților la întoarcerea din activitatea lor, precum și gestionarea și coordonarea proiectelor.

Titlul de „organizație de sprijin” oferă o descriere neclară a rolului și a responsabilităților. O sugestie ar fi de a le denumi „organizații de trimitere” (ca în cadrul Serviciului european de voluntariat anterior) și de a face obligatorie implicarea lor în acțiunile de voluntariat.

Corpul voluntar european de ajutor umanitar este o acțiune centralizată, care urmează o logică diferită de cea a voluntariatului descentralizat. Aceste circumstanțe diferite duc la un grad ridicat de confuzie în rândul beneficiarilor. Prin urmare, activitățile și comunicările privind atât voluntariatul descentralizat, cât și cel centralizat ar putea fi mai bine aliniată și coordonate.

Este necesară, printre altele, o soluție de abordare a provocărilor legate de vizele pentru voluntarii Corpului european de solidaritate din țările care nu fac parte din spațiul Schengen, deoarece organizațiile gazdă nu pot sprijini voluntarii în obținerea vizelor. Aceasta ar trebui să includă asistență financiară și juridică pentru plasamente care implică resortisanți din țări terțe, tineri din programul Erasmus+ și țări partenere, precum și tineri refugiați. O posibilă soluție este crearea unei categorii speciale de vize cu o procedură rapidă și gratuită pentru participanții la Corpul european de solidaritate.

4.2. Proiecte de solidaritate

Proiectele de solidaritate au înregistrat o tendință pozitivă în toate cele patru domenii prioritare: incluziunea și diversitatea; transformarea digitală; participarea la viața democratică; protecția mediului, dezvoltarea durabilă și acțiunile în domeniul climei. În 2021, s-au aprobat, în total, 1 948 de proiecte și, în 2022, 1 877 de proiecte. Numărul total de voluntari ale căror cereri au fost aprobate între 2021 și 2022 este de 12 548.

De asemenea, au fost inițiate multe proiecte și în timpul pandemiei de COVID-19, axându-se, de exemplu, pe cele mai vulnerabile grupuri sau încurajând utilizarea instrumentelor digitale. Mai mult, s-a înregistrat un interes sporit pentru proiectele de ajutorare a refugiaților ucraineni. Nu în ultimul rând, un număr semnificativ de proiecte au fost, de asemenea, dedicate mediului și schimbărilor climatice (397), competențelor verzi (267) și democrației și participării democratice incluzive (200).

În ciuda acestei tendințe, proiectele de solidaritate continuă să prezinte un interes mai scăzut

în rândul voluntarilor, deoarece și gradul de sensibilizare cu privire la aceste proiecte este relativ scăzut (a se vedea punctul 6.1.).

Feedbackul primit de la părțile interesate a evidențiat, de asemenea, că numărul minim de cinci persoane pentru proiectele de solidaritate este prea mare. O soluție în acest sens ar putea consta în scăderea pragului la trei sau patru persoane în următoarea perioadă de programare. În plus, mai multe organizații consideră că limita de vârstă minimă pentru proiectele de solidaritate (la nivel național) ar putea fi redusă la 16 ani, deoarece în cazul activităților de participare la Erasmus+ Youth limita este stabilită chiar la 13 ani.

4.3. Activități de networking

Activitățile de networking (NET) sunt activități de sprijin care vizează îmbunătățirea punerii în aplicare a programului în termeni calitativi și construirea de legături mai strânse cu elaborarea de politici. O sursă esențială pentru evaluare este analiza dedicată SALTO (Support, Advanced Learning and Training Opportunities – oportunități de sprijin, învățare și formare profesională avansată), care acoperă perioada 2020-2022.

Pe baza informațiilor primite de la consiliul de planificare, este clar că activitățile planificate sunt împărțite în mod egal, acoperind programul „Corpul european de solidaritate” în general, măsurile de asigurare a calității și măsurile de sprijin, precum și dezvoltarea calității, abilităților și competențelor. Cu toate acestea, unele activități tematice esențiale sunt încă reprezentate insuficient: transformarea digitală, acțiunile în domeniul climei și durabilitatea, precum și participarea tinerilor.

Pandemia de COVID-19 a afectat în primul rând aceste activități, deoarece a fost nevoie ca majoritatea acestora să se desfășoare online. Pe de o parte, tranziția a avut succes și a flexibilizat activitățile aferente. Pe de altă parte, activitățile online au afectat motivația și implicarea continue ale participanților. În orice caz, situația dificilă a demonstrat flexibilitatea agențiilor naționale și a funcționarilor NET de a se adapta provocărilor neprevăzute.

4.4. Măsuri de asigurare a calității și măsuri de sprijin

Măsurile de asigurare a calității și măsurile de sprijin au atras o atenție semnificativă, deoarece ele asigură o calitate înaltă a activităților și a condițiilor de voluntariat pentru participanți. Aceste măsuri includ, în primul rând, etichete de calitate (3 987 de organizații dețin o etichetă de calitate), asigurări, oportunități de învățare a limbilor străine, un sistem informatic de sprijin și portalul Corpului european de solidaritate.

Pentru punerea în aplicare a programului este esențial să se dețină instrumente efective și eficiente. În general, pentru reușita programului, trebuie să se îmbunătățească funcționarea instrumentelor informatice și să se simplifice procedurile.

Aceste concluzii sunt confirmate de studiul realizat, în care 55 % dintre agențiile naționale consideră că instrumentele informatice pentru procesul de depunere a cererilor nu sunt ușor de utilizat. Mai mult, 45 % dintre agențiile naționale au considerat că instrumentele informatice complică procesul de depunere a cererilor de către beneficiari. Cifre similare au fost înregistrate și în rândul părților interesate largi.

Instrumentele informatice, de exemplu, sistemul de sprijin lingvistic online (Online Linguistic

Support – OLS), prezintă probleme și defecțiuni continue. Sistemul OLS este esențial, deoarece pregătește voluntarii pentru călătoria lor în străinătate. În acest sens, volumul și calitatea cursurilor în unele limbi sunt insuficiente, iar tranziția la Academia UE are încă neajunsurile sale și trebuie reexaminată. Ca atare, doar 6,5 % dintre părțile interesate largi, care au participat la sondaj, au considerat că sistemul OLS îmbunătățește cunoștințele lingvistice, în timp ce peste 50 % l-au considerat inefficient.

Unele sisteme, cum ar fi sistemul de administrare și sprijin pentru plasamente, nu sunt intuitive și nu oferă funcții de bază, precum filtrarea și căutarea potențialilor solicitanți; ar trebui să se pună la dispoziție un instrument mai bun de triere și de filtrare, pentru a permite organizațiilor să selecteze candidații. Modulul destinat beneficiarilor se confruntă, de asemenea, cu probleme tehnice, cum ar fi accesul restricționat la rapoartele participanților.

Este necesar să se simplifice și mai mult noua etichetă de calitate, în special întregul proces de primire a etichetei de calitate. Ar trebui, mai ales, să se scurteze și să se simplifice formularul de depunere a cererii, care ar trebui să fie disponibil în toate limbile UE. În plus, organizațiile ar saluta termene-limită mai frecvente și un timp mai scurt pentru reacreditare. Sunt necesare mai multe date cu privire la eșecul sau reușita unora dintre organizații de a depune din nou cererea și/sau de a primi eticheta în comparație cu perioada anterioară de programare.

În plus, recunoașterea rezultatelor învățării (Youthpass) din experiența de voluntariat este crucială. O sugestie ar fi să se înregistreze experiența și în Europass și să se încurajeze instituțiile de învățământ superior (IIS) să acorde credite ECTS pentru experiențe de voluntariat, cum ar fi cele obținute în cadrul Corpului european de solidaritate. Recunoscând rezultatele învățării, calificările, competențele profesionale și de viață, Corpul european de solidaritate poate contribui în mod eficient la obiectivele generale ale spațiului european al educației.

5. Voluntariat pentru ajutor umanitar

Programul anterior denumit „Voluntari UE pentru ajutor umanitar” a fost integrat în programul „Corpul european de solidaritate” 2021-2027, dar cu modificări semnificative în proiectarea sa, astfel încât să se potrivească ca o componentă separată: „Corpul voluntar european de ajutor umanitar”. Comisia DEVE este responsabilă de evaluarea punerii în aplicare a componentei umanitare. Programul este disponibil pentru tinerii cu vârsta cuprinsă între 18 și 35 de ani, individual pe o perioadă de 2 până la 12 luni sau în echipe pe o perioadă de 15 până la 60 de zile. Bugetul pentru anul 2023 este stabilit la 6,8 milioane EUR. Până în iulie 2023, componenta de ajutor umanitar a înregistrat peste 59 000 de exprimări ale interesului, cel mai interesat grup de tineri fiind cel cu vârsta cuprinsă între 18 și 23 de ani.

Componenta umanitară se află încă într-un stadiu incipient de punere în aplicare. În decembrie 2022, au fost semnate acorduri de grant cu primele 11 consorții selectate; primii voluntari pe deplin formați au devenit disponibili începând din martie 2023, iar primele trimiteri pe teren au fost în iunie 2023. Din aceste motive, componenta poate fi evaluată doar parțial.

Procesul de formare a voluntarilor este centralizat și gestionat de Agenția Executivă Europeană pentru Educație și Cultură (EACEA). Acesta include trei etape: autoevaluarea, formarea online prin intermediul Academiei UE și un curs de formare în persoană de cinci zile. Atribuirea locurilor în procesul cursurilor de formare nu se limitează la un anumit

interval de timp, dar numărul neașteptat de cereri primite permite acum doar „solicitanților rapizi” să aibă acces la formarea în persoană. Insuficiența bugetului comparativ cu interesul exprimat limitează numărul de locuri pentru cursurile de formare în persoană, ducând la un timp de așteptare între formarea online și formarea în persoană de până la 6 luni și întârziind, astfel, trimiterile pe teren.

În plus, aproximativ două treimi din proiectele selectate pentru 2023 pentru componenta umanitară sunt axate pe dezvoltare. Această situație s-a produs deja și în programul predecesor gestionat de DG ECHO. Este necesară o abordare mai echilibrată centrată pe domeniul umanitar în cadrul selecțiilor viitoare.

6. Alte considerente și recomandări

6.1. Vizibilitatea

Ca orice nou program de sine-stătător al UE, Corpul european de solidaritate se confruntă cu probleme de vizibilitate. Există multe concepții greșite și o nevoie de claritate în rândul potențialilor participanți. Programul este confundat cu Erasmus+ și cu alte programe. În plus, diferențele dintre program și alte scheme voluntare sunt adesea neclare.

În ciuda deficiențelor inițiale în punerea sa în aplicare, programul a înregistrat o cerere mare din partea tinerilor, în special pentru activități de voluntariat, întrucât aceste proiecte au absorbit integral bugetul.

După doi ani de derulare a programului, abilitățile programului de a sprijini tinerii în activitățile lor ar putea fi îmbunătățite. Cererea mai mare este îndreptată către activitățile de voluntariat pe termen lung, care sunt mai costisitoare, în timp ce activitățile pe termen scurt (proiecte de solidaritate) atrag mai puțin interes.

Programul și beneficiile sale suplimentare trebuie promovate mai mult, iar comunicarea cu privire la acestea trebuie îmbunătățită, de exemplu, prin campanii naționale specifice privind Corpul european de solidaritate, programul de sine-stătător și activitățile acestuia, cum ar fi proiectele de voluntariat și de solidaritate, pentru a obține o recunoaștere largă ca în cazul programului Erasmus+.

Vizibilitatea activităților pe termen scurt ar trebui îmbunătățită și susținută în cooperare cu CE, agențiile naționale și organizațiile de voluntariat.

O modalitate de a spori vizibilitatea ar fi desemnarea anului 2025 drept Anul european al voluntarilor, așa cum s-a sugerat în timpul Conferinței privind viitorul Europei și de către diverse organizații. Această inițiativă ar consolida accentul pe voluntariat, implicarea civică activă și ar crește gradul de conștientizare cu privire la program.

6.2. Bugetul

Corpul european de solidaritate este încă un program nou. Cu un buget dedicat de peste 1 miliard EUR pentru CFM 2021-2027, acesta este relativ mic în comparație cu bugetul programului Erasmus+. În ciuda acestui fapt, participarea la program a depășit așteptările inițiale și este necesară o finanțare adecvată.

Bugetul total de 1 033 de miliarde EUR pentru perioada 2021-2027 are o repartitie relativ liniară și uniformă. Cu un procent maxim de 20 % alocat voluntariatului la nivel național, repartizarea indicativă a bugetului va fi după cum urmează: 94 % pentru proiecte de voluntariat și de solidaritate și 6 % pentru voluntariat în cadrul Corpului de ajutor umanitar. Aceste indicații pentru liniile bugetare sunt îndeplinite.

În primii doi ani, execuția bugetară s-a confruntat cu mai multe provocări: adoptarea cu întârziere a temeiului juridic al programului, pandemia de COVID-19, agresiunea militară rusă împotriva Ucrainei și ratele ridicate ale inflației în UE care au urmat.

O solicitare comună din partea tuturor agențiilor naționale, a organizațiilor de voluntariat și a altor părți interesate a fost de a crește bugetul anual, banii de buzunar și alte cheltuieli bugetare care să asigure fonduri suficiente pentru gestionarea programului.

Potrivit studiului, doar 30 % dintre agențiile naționale sunt mulțumite de bugetul total disponibil în țara lor, în timp ce restul nu au fost nici mulțumite, nici nemulțumite (20 %), oarecum nemulțumite (25 %) sau foarte nemulțumite (25 %). Feedbackul primit de la părțile interesate mai largi a fost destul de negativ.

Prin urmare, problema urgentă este creșterea bugetului alocat programului. Este clar că cererea mare de activități pe termen lung mai costisitoare, creșterea prețurilor din cauza inflației și alte aspecte bugetare ale programului nu pot fi satisfăcute în cadrul bugetului actual al programului și al ratelor sale forfetare.

În acest sens, s-a introdus o revizuire a costurilor unitare pentru granturile din 2023 care este binevenită. Cu toate acestea, tendința privind ratele forfetare în următorii ani rămâne o problemă. Trebuie să se ia și alte măsuri pe lângă introducerea ratelor forfetare pentru sprijinul organizațional și banii de buzunar, în special în contextul inflației în creștere.

Datele disponibile din primii doi ani ai actualei perioade de programare arată o cerere foarte mare și o rată de absorbție de 100 % asociată cu niveluri ridicate de suprasubscriere. Chiar și anul 2022, cu o sumă suplimentară de 3 milioane EUR pentru activitățile aferente Anului european al tineretului, s-a încheiat cu o execuție bugetară de 100 % în angajamente. Primele rezultate privind plățile pot fi așteptate la sfârșitul anului 2023.

Numărul de persoane care pot fi sprijinite cu bugetul disponibil este mai mic decât cel anticipat. Acest lucru este cauzat în primul rând de o împărțire neuniformă între activitățile pe termen scurt și cele pe termen lung (a se vedea punctele 4, 6.1.), având în vedere că activitățile pe termen scurt (2 săptămâni până la 2 luni) costă, în medie, de aproximativ 8 până la 10 ori mai puțin decât mobilitățile mai lungi.

Asigurarea unei finanțări regulate pentru deținătorii de etichete în scopuri de planificare pe termen lung ar fi binevenită, deoarece organizațiile trebuie să beneficieze de securitate financiară, de exemplu, cu angajamente sau cote fixe pe mai mulți ani.

Sunt necesare mai multe date privind plafonul actual de finanțare a costurilor de coordonare pentru organizații. Părțile interesate au solicitat majorarea limitei maxime actuale de finanțare cu scopul de a crește atractivitatea programului pentru organizațiile și rețelele mai mari.

Mai mult, acestea au recomandat și să existe o sumă minimă pe care organizațiile gazdă să o

plătească organizațiilor partenere/de trimitere, de exemplu pentru a organiza pregătirea, formarea sau alte activități.

În mod clar, sunt necesare cereri de propuneri mai centralizate pentru a utiliza potențialul organizațiilor și rețelelor europene din program. Aceste organizații au cerut granturi centralizate specifice, gestionate de EACEA, pentru ca ele și rețelele lor să depună cereri pentru proiecte individuale de voluntariat și de solidaritate. Unor asemenea organizații și rețele, care au un caracter paneuropean, nu ar trebui să li se solicite să își dovedească impactul local în cererile de grant centralizate.

Există discrepanțe în modul în care agențiile naționale gestionează cererile, ceea ce contribuie și mai mult la problemele bugetare. De asemenea, o mai mare flexibilitate ar trebui asigurată prin permiterea agențiilor naționale să transfere fonduri neutilizate, în limitele impuse de regulamentele financiare.

În general, este clar că programul necesită o finanțare adecvată pentru a satisface numărul mare de participanți și pentru a-și îmbunătăți activitățile și sprijinul.

7. Concluzie

După doar trei ani de punere în aplicare, este important să se pună accentul pe monitorizare, pe evidențierea problemelor și pe evaluarea primelor rezultate. Corpul european de solidaritate este un proiect european unic de voluntariat și de solidaritate. De asemenea, acesta este relativ nou și, ca atare, întâmpină o serie de deficiențe în mai multe domenii.

Cu toate acestea, este prea devreme pentru a evalua punerea în aplicare și performanța întregii perioade de programare 2021-2027. Următoarea revizuire intermediară a CFM urmează să fie finalizată până la sfârșitul anului 2024 și va reflecta asupra domeniilor problematice menționate mai sus ale programului și le va aborda în mod adecvat, consultând toate părțile interesate.

Aproape de următoarea perioadă a programului, ar trebui luate în considerare și câteva aspecte noi, cum ar fi o opțiune de voluntariat de tip combinat, voluntariat online/mixt, o abordare mai incluzivă și mai flexibilă și mai puțin birocratică.

Corpul european de solidaritate are potențialul de a deveni cel mai de succes instrument al UE pentru solidaritate și voluntariat. Ca atare, programul va avea neapărat nevoie de un buget suficient pentru a satisface așteptările și cererea.

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN

**referitoare la punerea în aplicare a programului „Corpul european de solidaritate”
2021-2027
(2023/2018(INI))**

Parlamentul European,

- având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 165 alineatul (4), articolul 166 alineatul (4) și articolul 214 alineatul (5),
- având în vedere Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene,
- având în vedere Convenția Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap, ratificată de UE în 2010,
- având în vedere Regulamentul (UE) 2021/888 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2021 de instituire a Programului „Corpul european de solidaritate” și de abrogare a Regulamentelor (UE) 2018/1475 și (UE) nr. 375/2014¹,
- având în vedere Regulamentul (UE) 2021/817 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2021 de instituire a Erasmus+: Programul Uniunii pentru educație și formare, tineret și sport și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1288/2013² („Erasmus+”),
- având în vedere „Orientările pentru punerea în aplicare: Strategia privind incluziunea și diversitatea din cadrul Erasmus+ și al Corpului european de solidaritate”, publicate la 29 aprilie 2021,
- având în vedere Recomandarea Consiliului din 5 aprilie 2022 privind mobilitatea tinerilor voluntari în Uniunea Europeană³,
- având în vedere Rezoluția Consiliului și a reprezentanților statelor membre reuniți în cadrul Consiliului din 5 iunie 2019 de stabilire a orientărilor privind guvernarea Dialogului UE cu tinerii Strategia Uniunii Europene pentru tineret pe perioada 2019-2027⁴,
- având în vedere Comunicarea Comisiei din 11 decembrie 2019 intitulată „Pactul ecologic european” (COM(2019)0640),
- având în vedere Comunicarea Comisiei din 5 martie 2020 intitulată „O Uniune a egalității: Strategia privind egalitatea de gen 2020-2025” (COM(2020)0152),
- având în vedere Comunicarea Comisiei din 1 iulie 2020 intitulată „Agenda europeană pentru competențe în scopul promovării competitivității durabile, a echității sociale și a

¹ JO L 202, 8.6.2021, p. 32.

² JO L 189, 28.5.2021, p. 1.

³ JO C 157, 11.4.2022, p. 1.

⁴ JO C 189, 5.6.2019, p. 1.

rezilienței” (COM(2020)0274),

- având în vedere Comunicarea Comisiei din 18 septembrie 2020 intitulată „O Uniune a egalității: Planul de acțiune al UE de combatere a rasismului pentru perioada 2020-2025” (COM(2020)0565),
- având în vedere Comunicarea Comisiei din 30 septembrie 2020 intitulată „Planul de acțiune pentru educația digitală 2021-2027 Resetarea educației și formării pentru era digitală” (COM(2020)0624),
- având în vedere Comunicarea Comisiei din 30 septembrie 2020 privind realizarea Spațiului european al educației până în 2025 (COM(2020)0625),
- având în vedere Comunicarea Comisiei din 24 noiembrie 2011 intitulată „Plan de acțiune privind integrarea și incluziunea pentru perioada 2021-2027” (COM(2020)0758),
- având în vedere Comunicarea Comisiei din 3 decembrie 2020 privind Planul de acțiune pentru democrația europeană (COM(2020)0790),
- având în vedere Comunicarea Comisiei din 4 martie 2021 intitulată „Plan de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale” (COM(2021)0102),
- având în vedere Comunicarea Comisiei din 24 martie 2021 intitulată „Strategia UE privind drepturile copilului” (COM(2021)0142),
- având în vedere Decizia (UE) 2021/2316 a Parlamentului European și a Consiliului din 22 decembrie 2021 privind Anul european al tineretului (2022)⁵,
- având în vedere Decizia (UE) 2023/936 a Parlamentului European și a Consiliului din 10 mai 2023 privind Anul european al competențelor⁶,
- având în vedere rezoluția sa din 15 septembrie 2020 referitoare la adoptarea unor măsuri eficiente pentru conferirea unui caracter ecologic programelor Erasmus+ și Europa Creativă, precum și Corpului european de solidaritate⁷,
- având în vedere rezoluția sa din 10 februarie 2021 referitoare la impactul COVID-19 asupra tineretului și asupra sportului⁸,
- având în vedere rezoluția sa din 6 aprilie 2022 referitoare la punerea în aplicare a acțiunilor educative civice⁹,
- având în vedere rezoluția sa din 19 mai 2022 referitoare la crearea Spațiului european al educației până în 2025 – micro-certIFICATE, conturi individuale de învățare și învățarea în serviciul sustenabilității mediului¹⁰,

⁵ JO L 462, 28.12.2021, p. 1.

⁶ JO L 125, 11.5.2023, p. 1.

⁷ JO C 385, 22.9.2021, p. 2.

⁸ JO C 465, 17.11.2021, p. 82.

⁹ JO C 434, 15.11.2022, p. 31.

¹⁰ JO C 479, 16.12.2022, p. 65.

- având în vedere rezoluția sa din 23 iunie 2022 referitoare la punerea în aplicare a unor măsuri de incluziune în cadrul Erasmus+ 2014-2020¹¹,
 - având în vedere rezoluția sa din 13 septembrie 2022 referitoare la impactul închiderii activităților educaționale, culturale, pentru tineret și sportive în contextul pandemiei de COVID-19 asupra copiilor și tinerilor din UE¹²,
 - având în vedere rezoluția sa din 24 noiembrie 2022 referitoare la moștenirea Anului european al tineretului din 2022¹³,
 - având în vedere articolul 54 din Regulamentul său de procedură, precum și articolul 1 alineatul (1) litera (e) și anexa 3 din Decizia Conferinței președinților din 12 decembrie 2002 privind procedura de autorizare a rapoartelor din proprie inițiativă,
 - având în vedere avizul Comisiei pentru dezvoltare,
 - având în vedere raportul Comisiei pentru cultură și educație (A9-0000/2023),
- A. întrucât Corpul european de solidaritate este un program de sine-stătător care vizează să le ofere tinerilor noi oportunități de a desfășura activități de voluntariat în domenii legate de solidaritate, precum și de a concepe și a elabora proiecte de solidaritate;
 - B. întrucât activitățile de solidaritate ar trebui să aibă o potențială valoare adăugată europeană, să fie benefice pentru comunități și să promoveze, totodată, dezvoltarea personală, educațională, socială, civică și profesională a participanților; întrucât voluntariatul, atât în interiorul Uniunii, cât și în afara acesteia, este o experiență fructuoasă în contextul învățării nonformale și informale;
 - C. întrucât pandemia de COVID-19 nu a afectat interesul față de program, ci a evidențiat, mai degrabă, potențialul acestuia și a demonstrat importanța implicării tinerilor pe teren în activități de solidaritate, inclusiv în activități de voluntariat mixt;
 - D. întrucât Corpul european de solidaritate a oferit oportunități de reorientare a activităților pentru a sprijini persoanele care fug din Ucraina și a introdus o activitate de politică specială pentru a contribui la ajutorarea și acordarea de asistență refugiaților ucraineni;
 - E. întrucât măsurile de asigurare a calității și măsurile de sprijin sunt esențiale pentru furnizarea de activități de voluntariat de înaltă calitate; întrucât aceste măsuri se confruntă cu multe dificultăți; întrucât pentru punerea în aplicare a programului este esențial să se dețină instrumente efective și eficiente;
 - F. întrucât vizibilitatea programului este încă relativ scăzută; întrucât Anul european al tineretului din 2022 s-a dovedit a fi o oportunitate unică de a spori vizibilitatea programului;
 - G. întrucât programul intenționează să ofere oportunități pentru cel puțin 185 755 de tineri până în 2027, acordând până acum finanțare unui număr de aproape 43 000 de tineri din cei aproape 80 000 care au depus cereri; întrucât 85 % dintre participanții la Corpul

¹¹ JO C 32, 27.1.2023, p. 58.

¹² JO C 125, 5.4.2023, p. 44.

¹³ JO C 167, 11.5.2023, p. 83.

europăean de solidaritate depun cereri pentru activități de voluntariat pe termen lung, comparativ cu estimarea inițială de 65 % pentru voluntariat pe termen lung și de 35 % pentru voluntariat pe termen scurt;

- H. întrucât una dintre principalele priorități de politică este includerea tinerilor cu mai puține oportunități; întrucât, în total, 14 060 de participanți au aparținut acestei categorii, dintre care 8 622 au primit locuri ca voluntari individuali și 5 438 au primit locuri în echipe de voluntari în perioada 2021-2022;
- I. întrucât cererea mare în ceea ce privește programul depășește resursele financiare alocate acestuia, afectând în mod semnificativ participarea tinerilor și numărul de proiecte finanțate;
- J. întrucât bugetul total de 1 033 de miliarde EUR pentru perioada 2021-2027 are un profil de finanțare la rate forfetare și nu poate face față cererii mari, creșterii costului vieții, ratelor inflației și altor provocări;
1. reamintește Comisiei, statelor membre, agențiilor naționale (AN) și organizațiilor de voluntariat să pună în aplicare și să dezvolte programul „Corpul european de solidaritate” în concordanță cu măsurile și activitățile identificate pentru acesta, contribuind în același timp la simplificarea procedurilor și la creșterea vizibilității;
 2. invită Comisia și agențiile naționale să consolideze schimbul regulat de bune practici, să îmbunătățească înțelegerea comună a procedurilor programului, să aprofundeze cooperarea și să intensifice promovarea programului; subliniază că toate părțile interesate relevante ar trebui să fie implicate în consultări regulate cu privire la chestiunile care țin de competența lor;
 3. invită Comisia, statele membre, agențiile naționale și organizațiile implicate să contribuie la creșterea gradului de conștientizare cu privire la program și la aspectele sale individuale, să îi dezvolte în continuare notorietatea și să se adreseze mai multor tineri, în special celor cu mai puține oportunități;
 4. consideră că cea de a zecea aniversare a programului din 2026 și posibilitatea de a desemna 2025 drept Anul european al voluntarilor ar trebui să îmbunătățească și mai mult vizibilitatea voluntariatului și a oportunităților de implicare activă a tinerilor;
 5. constată că proiectele de solidaritate atrag mai puțin interes și sunt mai puțin vizibile, ceea ce duce la o distribuție inegală a bugetului; invită Comisia, agențiile naționale și organizațiile de voluntariat să promoveze activitățile pe termen scurt;
 6. constată că nevoile tinerilor și tendințele sociale se schimbă; invită Comisia să exploreze și să dezvolte noi formate de voluntariat pentru următoarea perioadă de programare, cum ar fi voluntariatul cu timp parțial, voluntariatul virtual sau voluntariatul mixt, și să ofere participanților și organizațiilor un buget suficient;
 7. consideră că activitățile de la nivel național sunt deosebit de importante pentru tinerii cu mai puține oportunități; invită Comisia să reducă limita de vârstă și numărul minim obligatoriu de cinci participanți pe proiect de solidaritate pentru activitățile de la nivel național în următoarea perioadă de programare, urmând exemplul activităților de participare a tinerilor în cadrul Erasmus+;

8. recunoaște că organizațiile de sprijin sunt esențiale pentru pregătirea voluntarilor, dar constată că rolul acestora rămâne neclar; invită Comisia să recunoască și să consolideze rolul de sprijin specific al organizațiilor participante, oferindu-le stimulente financiare și făcând implicarea lor obligatorie în acțiunile de voluntariat;
9. salută natura incluzivă a programului și orientările de punere în aplicare pentru strategia sa de incluziune și diversitate; invită Comisia să ia în considerare adoptarea unei abordări mai flexibile și mai incluzive a voluntariatului individual, permițând participanților să combine țări, domenii de activitate și experiențe pentru a spori caracterul incluziv al programului;
10. îndeamnă Comisia să se asigure că instrumentele și sistemele digitale utilizate în prezent pentru gestionarea și punerea în aplicare a programului funcționează corect și la întregul lor potențial și o invită să abordeze, fără întârziere, problemele grave persistente legate de instrumentele informatice ale Corpului european de solidaritate, care reprezintă un obstacol semnificativ nu numai în calea participării organizațiilor mai mici și a tinerilor cu mai puține oportunități, ci și în calea participării tuturor tipurilor de beneficiari; invită Comisia să simplifice procesul aferent instrumentelor informatice și să îl facă accesibil tuturor grupurilor, precum și să testeze instrumentele informatice la o scară suficient de largă înainte de a continua implementarea lor; constată că programul Erasmus+ și alte programe finanțate de UE s-au confruntat cu probleme similare în ceea ce privește instrumentele informatice;
11. îndeamnă Comisia să îmbunătățească calitatea și volumul sprijinului lingvistic online pentru participanți, să integreze instrumente mai bune de triere și de filtrare în sistemul de administrare și de sprijinire a plasamentelor, să simplifice și să scurteze procesul de solicitare pentru noua etichetă de calitate, să stabilească termene-limită de reacreditare mai frecvente și să reducă timpul și sarcina administrativă implicate de reacreditare;
12. invită Comisia și statele membre să faciliteze extinderea recunoașterii reciproce a rezultatelor învățării din activitățile de voluntariat prin înregistrarea acestora în Europass și prin încurajarea instituțiilor de învățământ superior să acorde credite în cadrul Sistemului european de acumulare și transfer al creditelor de studiu (credite ECTS) pentru aceste activități;
13. invită Comisia și statele membre să introducă o categorie specială de vize pentru participanții la Corpul european de solidaritate din țările care nu fac parte din spațiul Schengen, deoarece organizațiile gazdă nu îi pot ajuta în obținerea vizelor;
14. invită Comisia și statele membre să pună la dispoziția Corpului european de solidaritate un buget adecvat, care să poată face față interesului din ce în ce mai mare pentru program și care să îi permită să ofere răspunsuri la provocările neașteptate, cum ar fi inflația în creștere și costurile mai ridicate ale vieții;
15. invită Comisia să abordeze alte aspecte bugetare, cum ar fi discrepanțele în modul în care agențiile naționale gestionează cererile, prin instituirea de granturi centralizate specifice, administrate de Agenția Executivă Europeană pentru Educație și Cultură, pentru proiecte individuale de voluntariat și de solidaritate destinate organizațiilor și rețelelor europene, prin recomandarea unui sume minime care trebuie plătită de organizațiile gazdă către organizațiile partenere/de sprijin, prin eliminarea sau creșterea plafonului actual de finanțare pentru costurile de coordonare și prin asigurarea unei

finanțări regulate pentru deținătorii de etichete de calitate în scopuri de planificare financiară pe termen lung; consideră că aceste măsuri vor ajuta organizațiile și agențiile naționale să ofere mai multe oportunități și să atingă potențialul programului;

16. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului și Comisiei, precum și agențiilor naționale și organizațiilor de tineret și de voluntari.

**ANEXĂ: LISTA ENTITĂȚILOR SAU PERSOANELOR
DE LA CARE RAPORTORUL A PRIMIT CONTRIBUȚII**

Următoarea listă este întocmită în mod absolut voluntar, sub responsabilitatea exclusivă a raportoarei. Raportoarea a primit contribuții de la următoarele entități sau persoane în cursul pregătirii proiectului de raport:

Entitatea și/sau persoana
Centrul pentru voluntariat european
Rețeaua organizațiilor de servicii europene de voluntariat
Forumul European de Tineret
Rețeaua de studenți Erasmus
SALTO-YOUTH
Agenția națională cehă pentru educație și cercetare internațională
JUGEND für Europa, Agenția națională germană
Centrul de voluntariat Gdansk
Compagnons Batisseurs
Ecumenical Diaconal Year Network
COMECE